

NHỮNG CÁNH HẢI ÂU...

Gặp lại Phạm Hữu Phước thật tình cờ. Khoảng cuối năm 1980. Tôi đưa vợ, bốn con, đứa lớn nhất bảy tuổi, đứa nhỏ sáu tháng, đi kinh tế mới : Ngã ba Dầu Giây – Điểm giao QL1 và QL20 - đi Đà Lạt.

Một buổi sáng, như thường lệ, đi bộ lên dốc xóm Hố, đến tiệm sửa xe của tôi bên lề đường, tay xách xô gạo để xay bột, về tráng mì Quảng cho vợ bán. Nhìn bên kia đường, chiếc xe mobilette chỉ còn cái khung, chất đầy chuối buồng, cao quá đầu. Không nhìn kỹ, tưởng chiếc xe thồ tự hành. Lấy gậy tre, chống vào cho xe khỏi ngã. Người đàn ông gầy còm, lấy khăn lau mặt, lau mồ hôi chảy thành dòng, trông giống Phước, đúng là Phạm Hữu Phước thật. Tôi băng qua đường, hai thằng nhận ra nhau, ôm nhau không nói nên lời.

Châu & Phước 1983

Tháng 6.1975, trước khi tập trung vào trại. Tôi gặp Phước và Hường – hôn thê của Phước, hai đứa chờ nhau trên chiếc xe mini, trước chợ Bến Thành. Rồi mỗi người đi mỗi ngã, bây giờ gặp lại. Tôi đưa Phước về nhà. Căn nhà lá của tôi bên lô cao su, không có ghé ngồi. Thái vồn vã rót nước, miệng hỏi liên hồi, câu sau chồng lên câu trước, Phước trả lời không kịp thở. Chúng tôi nên vợ nên chồng, cũng nhờ phần góp công của Phước. Phước cất cho mấy nải chuối xanh um, chờ chín. Vợ chồng Phước ở Hưng Lộc - cách nhà tôi khoảng hai cây số, dưới rẫy của cha mẹ Hường. Lúc này đã có cháu Hải Đăng, Hải Âu, vài ba tuổi. Tôi và Phước làm đủ nghề, chụp hình, sửa xe, gò hàn, bán sầu riêng, chôm chôm, dạy học, làm rẫy, làm tài công vượt biên, cho thuê sách...

Hình như cuối năm 1983, tôi lơ ngơ đứng ở bến xe Văn Thánh, chờ về lại Dầu Giây. Gặp Phan Như Lê, tay xách giỏ lát, đi mua phụ tùng. Lê có xe đò “cải tiến” chạy than. Tuyển Phan Thiết – Phan Rí – Phan Rang.

Vợ chồng Phan Như Lê

Phan Như Lê & Đặng Văn Sâm

Vậy là ba con dê, cùng đơn vị HÐ2ZP – Qui Nhơn, đã gặp lại nhau. Mỗi lần về Saigon, Phan Như Lê ghé nhà cho nước mắm, cá tươi, cá khô. Các con tôi mừng vui, như được ăn cao lương mỹ vị.

Giữa thập niên 80, chúng tôi hay gặp nhau tại quán cà phê của Phan Tấn Đức, ở đường Pasteur – Quận I, nơi hò hẹn của những con hải âu lạc loài. Thỉnh thoảng gặp Trần Văn Thế, Huỳnh Kim Thanh. Kết nối dần, Phạm Hữu Phước, Nguyễn Văn Vy – Tôn Thất Thuyết, Quận 4, truyền nghề cho thằng cơ khí là tôi, biết sử dụng hải bàn (PCF), hải đồ, vạch đường đi Pulau Bidong (*Malaysia*), Pulau Galang (*Indonesia*)...

Hơn mười năm sau, cùng về Saigon. Phước đi dạy Anh văn, sau này có bằng cử nhân Anh văn, chuyên nghề dịch thuật. Tôi làm công, dạy kèm. Huỳnh Kim Thanh khi còn ở Biên Hoà, làm nhà máy nước đá. Lên Saigon có tiệm bán, đổi gaz, góc đường Trần Hưng Đạo – Nguyễn Văn Cừ, gần chợ Nancy. Nhà Lai Văn Hảo – tay solo điệu nghệ của một thời Nha Trang. Gần một ngôi chùa trên đường Nguyễn Văn Quá, Gò Vấp. Thời gian này, đũa nào cũng khó khăn, bươn chải lo cho cuộc sống riêng tư. Thỉnh thoảng nhớ về nhau, nhưng cuộc sống cứ cuốn trôi đi.

Khoảng năm 1995, tôi gặp lại Nguyễn Phong làm thợ điện lạnh, có tiệm trên đường Võ Văn Tần, Q3. Nguyễn Trọng Hùng (*Bình Dương*). Lúc này Hùng đã có công ty Huy Hoàng, chuyên thầu xây dựng các khu công nghiệp. Từ Hùng, tìm ra Phan Thành Trung, ông chủ xưởng ván ép Con Ngựa, xưởng sản xuất ở bên này cầu Bình Lợi. Ông chủ Trung đi xe vespa nổ xình xịch, thời hoàng kim của Trung. Nguyễn Văn Trọng cùng tôi tìm thuê mặt bằng, mở tiệm cửa sắt Nam Dương, dự định gia công cho công ty Huy Hoàng của Hùng, hai thằng tính toán quá hay, sắt lên giá, lỗ sắt gạch. Trọng rút dù. Trương Công Ân (*Mục sư*), dẫn dắt con chiên ở nhà thờ Tin Lành, Phú Nhuận.

Trương Công Ân & Trần Trịnh Minh

Nguyễn Phong

Nguyễn Lâm ở Thủ Đức, trước ngày Lâm đi Mỹ, Nguyễn Trọng Hùng tặng bộ veston, nhậu tiễn đưa Lâm đen có Hùng, Trung, Phước và tôi. Phạm Phương Thảo ở Bình Chánh, bán bánh mì, nuôi cá cảnh dụ con nít, nay nghe đâu về Mỹ Tho, vẫn phòng không đơn lẻ. Trần Quang Xuân (*Đồng Tháp*), Phạm Hồng Ân (*Long Xuyên - đã mất*) hành nghề “chạy xe dân biểu” (xe ôm), buồn tình bỏ khách, lên tiệm sắt Nam Dương chơi với tôi vài ngày, rồi về.

Phạm Hồng Ân

Trà Văn Có chủ vườn mấy hecta, hết trồng ớt, trồng chanh, không thu hoạch được gì, chuyên qua nuôi bò. Con đông chín đũa, nay làm chức Lễ sanh, đạo Cao Đài (*Gò Dầu, Tây Ninh*)...

Sang những năm đầu thế kỷ 21. Cuộc sống của bầy hải âu đã dễ chịu hơn. Thời đại internet, thông qua những email, đã kéo những con dê lạc đàn lại gần nhau. Vũ Đức Cường, Đào Quốc Hiến, Nguyễn Trọng Hiền, Bùi Văn Hiệp, Phan Tấn Hiệp, Nguyễn Xuân Quang, Đặng Văn Sâm, Hồ Quang Chánh, Nguyễn Văn Thiệu, Nguyễn Đình Vĩnh, Bùi Văn Dân, Đỗ Kim Tính, Vương Đình Ánh, Nguyễn Thượng Gia, Tôn Thất Quỳnh Kiểm, Nguyễn Đăng Tron và nhiều con dê hải ngoại khác đã chia sẻ, tương trợ, tìm đến tận nơi thăm những con dê lạc loài, bây giờ đã còm cõi, già nua, run rẩy trong gió mưa... như Nguyễn Mậu Lân, Trần Tiến Gián.

Có những con dê không biết email là gì, nghe lạ hoắc. Dùng điện thoại chỉ biết nghe và gọi, hướng hồ gì các mạng xã hội khác. Tuy nhiên, nhờ những con dê nội địa, nghèo nhưng sang, đầy tình huynh đệ chi binh như Phan Tấn Đức, Nguyễn Phong, Nguyễn Trọng Hùng, Phạm Hữu Phước, Nguyễn Đình Trang, Thái Văn Danh. Bằng nhiều cách, khi nghe tin, đã tìm đến những con dê lạc bầy bấy lâu nay, kéo về ở chung chuồng.

Ngày ra khơi 2004, lần họp mặt đầu tiên, với tất cả những con dê tìm được. Huỳnh Văn Hoàng từ An Giang, Trà Văn Có, Nguyễn Trọng Hùng, Nguyễn Chí Công, Thái Văn Danh, Phạm Hữu Phước, Phan Như Lê, Nguyễn Đình Trang, Phan Tấn Đức, Phạm Phương Thảo, Phan Thành Trung, Nguyễn Văn Trọng, Đỗ Văn Huân (*Long Thành, nay đã mất*) và tôi gặp nhau tại nhà hàng Làng Tre, đường Tân Sơn Nhì, Tân Bình gần nhà Phước. Biết bao nhiêu điều để tâm sự, hàn huyên... vui say quên cả đường về. Hoàng và Có ở xa, nên ngủ lại nhà Phước. Nhà Phước như chuồng cu, nhưng vẫn dành cho hai quan trên gác. Gân sáng hai quan một mái, tủ áo quần nhà Phước, quan Hoàng tưởng toilet, mái dầm dề, nước chảy như suối vòng vèo, rồi trút xuống ngay chiếc giường vợ chồng, con cái Phước. Không thua Hoàng Huệ, quan Có Trà cũng cho chó ăn chè.

Sau đó, Trịnh Văn Bé (*Mỹ Tho*), Trần Tường (*Đắc Lắc*), , Hồ Thanh Liêm (*Bà Rịa*), Nguyễn Văn Tuấn, Nguyễn Hoàng Bích (*đã từ trần*), Nguyễn Mậu Lân (*Hậu Giang*), Phan Văn Thanh (*An Giang*), Phạm Tấn Đức, Nguyễn Ngọc Thạch (*Bến Tre*), Trương Nhào Mạ, Nguyễn Gan, Phan Đình Lương (*Ninh Thuận*), Lương Văn Phồ (*Bình Thuận*), Huỳnh Ngọc Trang (*Bình Định*) Lê Bách Khoa (*Bình Thuận*), Lê Văn Khiêm (*Đồng Tháp*), Trương Nhào Mạ, Trần Trịnh Minh (*Lâm Đồng*), lần lượt được Nguyễn Phong truy lùng, đưa về nhập bầy.

Năm 2007, trên bước đường lãng du. Tôi ghé Huế thăm Phùng Hữu Nghĩa, nhà Nghĩa phía bên kia cầu An Cựu, lọt thỏm so với các nhà chung quanh. Giữa kinh thành cổ kính đang hiện dần lên, những toà nhà sang trọng, cao ngất. Nhưng mái nhà thấp lè tè của bạn tôi, vẫn còn che những tấm nylon nhiều màu sắc, tránh đột. Bên cạnh phòng khách bé xíu, hai dãy bàn ghế được kê bằng những miếng ván bìa cho học sinh ngồi. Nghĩa dạy kèm thêm tại nhà cho các em. “*Một thầy, một trò, một con chó cái...*” như lời Trần Tế Xương.

Nghĩa đưa tôi đến thăm Nguyễn Tao, nhà gần bến xe nam Huế. Tao kinh doanh vỏ (*lốp*) xe hơi, cũng là một ông chủ có hạng. Vài năm sau đó Tao bị tai biến, liệt nửa người. Thật tội.

Thuận đường ngang Tuy Hoà, ghé nhà Nguyễn Văn Hiếu – ông chủ lò gạch. Trời về chiều, vợ chồng Hiếu mời ở lại. Hiếu tìm trong kho để dành, một chai rượu vang Bordeaux. Với tấm lòng trân trọng bạn bè, Hiếu tìm cách mở, bằng chiếc đĩa và cái búa. Nút bấc cũng già theo năm tháng, rượu đã quá date từ lâu, chua lòm. Thôi đành nhịn.

Năm 2008, trên đường từ Hạ Long vào, nghe tin Nguyễn Đình Vĩnh về Huế. Tôi dừng lại. Vĩnh, Tao, Nghĩa, Nguyễn Văn Ty và Phạm Nguyên Quyền (K24) đang chờ ở nhà hàng Cung Đình, bên hữu ngạn sông Hương. Nhậu một châu say tuý lúy.

Nghĩa, Châu, Vĩnh, Tao, Quyền, Ty

Hôm sau vào Đà Nẵng, thăm Nguyễn Hữu Thiện và Huỳnh Viết Nam. Vợ chồng Thiện bán cà phê vỉa hè, góc đường Ông Ích Khiêm – Lê Duẩn. Phan Tấn Hiệp về Đà Nẵng có ghé thăm, lúc này Thiện bị bệnh. Từ Hiệp, các con dê hải ngoại đã tương trợ kịp thời.

Huỳnh Viết Nam ở gần nhà Thiện, vợ bị tai nạn qua đời. Nam viết báo, dịch sách các tác giả dùng tiếng Pháp, nhưng nghiện rượu, cũng vì rượu mà người tình xưa, từ Mỹ về đã già từ, dù đã in thiệp cưới và nhờ Nguyễn Trọng Hùng làm chủ hôn.

Nhận được thông tin từ Úc châu, do đàn anh 21 (tôi quên tên) : Từ Trí Dũng (Phạn xá) hiện sống ở Bình Dương và đang chữa bệnh tại bệnh viện Nhiệt đới – Saigon. Tôi gọi cho Nguyễn Phong và Nguyễn Trọng Hùng. Hùng đã liên lạc, tìm ra Dũng Phạn xá. Dũng đã từng làm ông chủ xe đồ, chạy được thời gian, xe quá cũ không được lưu hành, bán lỗ, sạt nghiệp. Bây giờ cũng làm ông chủ, cho thuê phòng trọ ở Bến Cát, Bình Dương.

Những khuôn mặt thân thương một thời, thằng nào cũng hom hem, nhưng đã khá hơn mười năm trước. Nghe tin Đỗ Văn Huấn (*Long Thành*) bệnh nặng, các con dê Saigon cùng đến thăm. Huấn tiếp bạn mà không nói được thành lời. Hơn nửa tháng sau, Huấn ra đi.

Mãi đến năm 2010, Nguyễn Phong cho địa chỉ của Võ Bằng Quang, tôi vào Duy Xuyên Quảng Nam thăm bạn. Nhà Quang ở bên cồn heo hút, băng qua chiếc cầu phao chông chênh. Tháng 3.1975, từ Đà Nẵng, vợ chồng Quang theo tàu vào Cam Ranh, vợ Quang bị bệnh nặng, dù bản thân là bác sĩ, bỗng theo con nhỏ hơn một tuổi. Buồn cho thế sự hay vì nỗi đau của mình, vợ Quang đã nhảy xuống biển và ra đi mãi mãi.

Mấy hôm sau vào Quảng Ngãi tìm thăm Đồng Thắng. Thắng bị tai biến đang ngồi xe lăn (*đã mất*) và Bùi Chim.

Rồi thẳng đường về Saigon.

Năm 2014, Từ email của Nguyễn Văn Thiệu, tôi xuống Cần Thơ thăm Lý Văn Bốn. Khoảng đầu tháng 7.2016, Nguyễn Trọng Hùng rủ tôi làm một chuyến miền Tây, thăm Nguyễn Mậu Lãng, rồi cùng Lãng đến nhà Lý Văn Bốn ở Sóc Trăng. Bốn thắng làm hết một thùng bia, ngất ngư. Hai tuần sau được tin Bốn mất. Ngày 17.7.2016

Cuối năm 2015. Các con dê Saigon và vùng phụ cận tổ chức họp mặt cuối năm, đồng thời ra mắt con dê “già” Nguyễn Hữu Hiệp (*Tây Ninh*).

Nguyễn Hữu Hiệp & Đỗ Kim Tính

Đỗ Kim Tính thay mặt các con dê hải ngoại, trao quà cho Hiệp. Lạ hơn các năm trước, năm nay các con dê mặc cùng một màu áo, thêu chiếc mỏ neo xanh đậm với hàng chữ Đ.N.N.D. Món quà của “thời” Nguyễn Xuân Quang. Trân trọng những tấm lòng, biết yêu thương và chia sẻ cùng nhau.

(còn tiếp)

Châu Halong Bay